

Prof. PAMFIL BILȚIU

Istoria folcloristicii maramureșene de Dorin Ștef

A apărut recent la **Editura Ethnologica** cea de a doua lucrare a lui Dorin Ștef rezervată istoriei folcloristicii maramureșene de la origini și până la cele mai recente cercetări din acest sector. Dacă Dumitru Pop, prin lucrarea sa binecunoscută **Folcloristica Maramureșului**, apărută în 1970 rezervă cel mai amplu spațiu colecțiilor clasice de folclor și perioadei lor de după 1900: Béla Bártok, Al. Țiplea, Tit Bud, Tache Papahagi, Ion Bârlea este meritul lui Dorin Ștef de a aduce la zi această lucrare, având în vedere că dascălul de la Cluj a rezervat puține pagini perioadei actuale ale cercetărilor folcloristice.

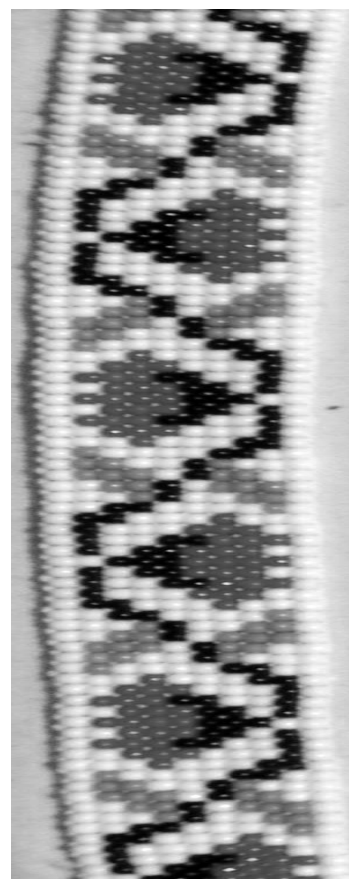
Concepută ca o sinteză bine gândită și elaborată, lucrarea lui Dorin Ștef nu numai că acoperă toate etapele cercetărilor asupra creației populare de la origini până astăzi, dar autorul are și meritul de a fi pus la contribuție noile descoperiri asupra preocupărilor pentru folclorul din Maramureș, care s-au descoperit ulterior sau i-au scăpat dascălului clujean.

Lucrarea ne evidențiază capacitatea de sintetizare a autorului, care se oprește mai pe scurt asupra perioadelor amănunțit cercetate de către Dumitru Pop, dar care rezervă spațiul cuvenit perioadei actuale pe care o numește *Epoca modernă* cuprinsă între anii 1950 - 2005. Meritul autorului este de a fi știut să trateze nu numai cercetătorii și culegătorii, persoane fizice ci și instituțiile de profil, apoi și evenimentele și manifestările mai importante cu rosturi pe linia valorificării culturii noastre populare. Autorului nu i-au scăpat desigur nici revistele de profil care au găzduit în paginile și coloanele lor articole și materiale referitoare la cultura populară. De altfel, autorul chiar vorbește de o adevărată explozie de evenimente, *care tangentează cercetarea etnofolclorică*. În acest capitol autorul comentează și inventariază toate culegerile apărute recent, fie realizate de autori în viață, fie ale acelorora ale căror lucrări s-au editat recent (Titus Bilțiu - Dăncuș). Desigur epoca actuală reprezintă partea de investigații a lucrării. Se evidențiază preocuparea autorului pentru documentarea cât mai amplă, iar baza documentară este o altă trăsătură a lucrării lui Dorin Ștef. Autorul înscrie merite remarcabile prin întocmirea în partea finală a lucrării, a Bibliografiei generale a etnografiei și folclorului maramureșean, care cuprinde: Generalități, Etnografie, Folclor, Sinteze, Monografii sătești și zonale și Anexe. Acest capitol lucrat cu pasiune de bibliograf versat este un veritabil instrument de lucru pentru toți cei interesați de cercetarea acestei inestimabile avuții care este folclorul. Autorul oferă o informație variată celui interesat de folclor întrucât inventariază și mese rotunde, filme cu caracter etnografic, albume etnografice, coregrafie populară etc. Merită subliniată și microantologia de texte de la finele lucrării în care autorul a adunat veritabile perle ale genului, fie ele colinde sau fragmente de baladă. Aceste anexe au menirea de a sublinia și a atrage atenția față de aceste piese - document. Merite adaugă cărții sale autorul și prin ilustrația bogată care ridică valoarea documentară a volumului, având în vedere și ineditul acesteia. Nu putem trece cu vederea modul în care autorul raportează cercetarea locală și o integrează în contextul cercetărilor naționale, subliniind curente și personalitățile care în diferite epoci au influențat și cercetările din colțul nordic de țară. ne gândim la rolul Școlii Ardelene în veacul al XVIII - lea, al lui D. Cantemir, apoi în secolul al XIX - lea influența pe care au avut-o lucrările lui S. Fl. Marian și B. P. Hașdeu. Autorul face referiri și asupra personalităților mondiale care au avut influență pe plan european precum cele ale lui G. Herder, A. M. Del Chiaro. O lucrare scrisă îngrijit, apărută în condiții grafice ireproșabile și pe care o salutăm în rândul lucrărilor de referință.

Colecția
DRĂGUȘ ILEANA

Măi, mândrule, mândru drag,
Zis-ai și te-ai blăstămat
Că nu vezi ca mine-n sat.
Jurământul l-ai călcat,
Și mai dragă ți-ai aflat.
Nu-i bai, bade, m-ai lăsat,
Vezi că nu m-am spânzurat.
Lasă, bade, că-i ajunge,
Că tu după mine-i plânge.
Nici tri zâle n-o trecut,
Pă prag la mine-ai ajuns.
- Mândruță ce mi-ai făcut,
De nu pot să te mai uit?
- Eu bade nu ți-am făcut,
Păr din cap ți-am rețezat,
Și pă apă l-am țăpat,
Când a sta apa să stai,
Altă drăguță să n-ai,
Că drăguță ți-am fost eu,
Lăsată de Dumnezeu,
Și drăguță ți-aș mai fi,
Da nu m-ai știut cinsti.

De la Maria Rednic
61 de ani, Oncești, 2006

Când dreptatea lipsește tâlhăria împărțește.